

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
liis.tonismaa@mkm.ee
info@mkm.ee

Teie 31.12.2025 nr 2-1/4368-1

Meie 03.02.2026 nr 4/27

Arvamuse esitamine töövaidluse lahendamise seaduse väljatöötamiskavatsuse kohta

Lugupeetud Erkki Keldo!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust töövaidluse lahendamise seaduse väljatöötamiskavatsuse kohta, millega on plaanis muuta töövaidluskomisjonide juhatajate hindamist, värbamist ja sisseelamist ning kahju hüvitamise võimalusi töövaidluskomisjonides. Järgnevalt esitame oma kommentaarid ja ettepanekud väljatöötamiskavatsuse kohta.

Väljatöötamiskavatsuses on jaotatud lahendatavad probleemid kaheks osaks:

1. Töövaidluskomisjonide (edaspidi: TVK) juhatajate hindamise, värbamise, sisseelamise ja TVK töö kvaliteedi tagamisega seonduvad murekohad

Väljatöötamiskavatsuse 1. osa 1. punkti ja selle alapunktide kohaselt plaanitakse lahendada TVK-de juhatajate hindamise, värbamise, sisseelamise ja töö kvaliteediga seonduvaid probleeme.

1.1 TVK-de juhatajate katseaeg

Kaubanduskoda ei poolda ettepanekut kohaldada TVK-de juhatajatele kolmeaastast katseaega. Kuigi katseaeg aitab hinnata ja veenduda juhatajate suutlikkuses oma ametikohustusi täita, leiame, et kolme aasta pikkune katseaeg on ebaproportsionaalselt pikk, arvestades juhatajate ametikoha vastutust ja eeldatavat varasemat erialast pädevust. Liialt pikk katseaeg võib praktikas juhatajates tekitada ebakindlust nende staatuse osas. Juhataja amet eeldab iseseisvust ja täies matus töövõimet ametisse asumisel, mistõttu selgub ametisse sobivus lühema perioodi jooksul kui kolme aastaga. Väljatöötamiskavatsus (lk 5) toob välja, et isegi, kui TVK juhatajaid ei nimetata ametisse eluaegsetena nagu seda tehakse kohtunikega, võiks sellegi poolest üle võtta kohtutes rakendatava katseaaja. Leiame, et selline lähenemine ei ole põhjendatud, kuna see asetab samale pulgale kaks olemuslikult erineva ametistaatusega ametikohta, millele kohaldatavad katseajad ei peaks olema sama pikad.

Kaubanduskoja ettepanek:

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REGISTRIKOOD 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub üle 3500 ettevõtte, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. Koja liikmed annavad üle 40 protsendi Eesti ettevõtete käibest, ligi 40 protsendi puhaskasumist ja tasuvad üle 40 protsendi riiklikest maksudest. Koda esindab ja kaitseb kõigi ettevõtjate ühishuve ning on mitteriiklik ja apoliitiline organisatsioon.

Palume vähendada väljatöötamiskavatsuses pakutud TVK-de juhatajatele kohaldavat katseaega selliselt, et juhatajate ametisse sobivust oleks võimalik hinnata mõistliku aja jooksul, arvestades nende ametikoha vastutust ja mitteeluaegset ametisse nimetamise korda.

1.2 TVK-de juhatajate hindamise kaotamine ja värbamise karmistamine

Pooldame kavandatavat muudatust kaotada TVK-de juhatajate perioodiline hindamine. TVK-de juhatajate ametikoht eeldab juba ametisse asumisel kõrget erialast ettevalmistust ja iseseisvat otsustusvõimet. Eraldi ja regulaarselt toimuva hindamisega seotud regulatsiooni rakendamine ei anna sisulist lisandväärtust.

1.3 TVK-de juhatajate koolitamine

Pooldame TVK-de juhatajatele koolituste ettenägemist. Peame oluliseks, et koolitused oleksid eesmärgipärased ja lähtuksid tegelikest vajadustest. Koolitused on toetav meede, mis aitab kaasa juhatajate ametialasele arengule ja ühtse praktika kujunemisele.

1.4 TVK-de juhatajatele mentorite määramine

Kiidame heaks alustavatele TVK-de juhatajatele mentori määramise. Aastane mentorlusperiood võimaldab toetada juhatajate sisseelamist ja ühtse praktika kujunemist, ilma et see piiraks põhjendamatult alustava TVK juhataja iseseisvust ega koormaks liiga pika perioodi vältel mentoriks määratud teist TVK juhatajat.

2. Tööõnnetusest, kutsehaigusest või tööst põhjustatud haigusest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamise vaidluste lahendamine TVK-s

Väljatöötamiskavatsuse 1. osa 2. alapunkti kohaselt laiendatakse TVK-de juhatajate pädevust tööst põhjustatud haigustega seotud tervisekahju vaidluste lahendamisele edaspidi ka tööõnnetusest ja kutsehaigusest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamise vaidluste lahendamisele.

Kaubanduskoda suhtub TVK-de juhatajate pädevuse laiendamisse kriitiliselt. Kuigi on mõisteta, et töötajate jaoks võib tööõnnetustest ja kutsehaigustest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega seotud vaidluste lahendamine TVK-s tunduda kiirem ja lihtsam alternatiiv võrreldes kohtumenetlusega, tuleb selliste vaidluste sisulist keerukust eraldi rõhutada. Tegemist on vaidlustega, kus keskseks ei ole üksnes töösuhtega seotud õigused ja kohustused, vaid sageli ka ulatuslikud kahjuarvestused, põhjusliku seose tuvastamine ning arstlikud ekspertiisid ja muude eriteadmisi nõudvate tõendite hindamine. Selliste küsimuste lahendamine eeldab spetsialiseerumist ning ühtlast praktikat, mille tagamine ei ole TVK-de olemuslikult lihtsustatud ja kiire menetlusmudeli raames mõistlik. Nagu väljatöötamiskavatsus (lk 6) rõhutab, lahendavad kehtiva õiguse kohaselt TVK-d juba praegu tööst põhjustatud haigustega seotud vaidlusi, sealhulgas tervisekahjustusest tulenevaid kahju hüvitamise nõudeid. Samas on tööõnnetuste ja kutsehaigustega seotud vaidlused suunatud maakohtute pädevusse, arvestades nende vaidluste suuremat keerukust ja tõendamisevajadust. TVK-de juhatajate töökoormus on juba praegu märkimisväärt ning tööõnnetusest ja kutsehaigusest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lisandumine eeldaks juhatajatelt olulist täiendavat spetsialiseerumist ja ajakulu. Kõnealuste vaidluste

lahendamise pädevuse laiendamine TVK-dele võib viia ebaühtlase praktika kujunemiseni ning vaidluste sagedasema kohtusse jõudmiseni, vähendades seeläbi kavandatava muudatuse praktilist kasu nii töötajate kui ka tööandjate jaoks. Kaubanduskoda peab oluliseks, et TVK-de ressursid oleksid suunatud eelkõige nende vaidluste lahendamisele, milleks TVK on oma olemuselt kõige sobivam.

Kaubanduskoja ettepanek:

Palume jätta tööõnnetusest ja kutsehaigusest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamise vaidluste lahendamine jätkuvalt kohtute pädevusse. TVK-de juhatajate pädevust ei tohiks laiendada enne, kui on selgelt hinnatud ja tõendatud, et TVK suudab selliseid vaidlusi lahendada ühtlaselt, kvaliteetselt, odavalt ja kiiresti.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Sandra Melani Mellikov

sandramelani.mellikov@koda.ee 6040071